

دع ما کدر

خدا ماصفا

نونه مردود اسر صلوح الدین ابو نصیب
 مرزبانیت کوردو لر فخر عرب

کوردستانی دیاری

هدیته کوردستان

DIYARI-YI-KOURDISTAN

هفته‌ی جاری به کوردی و عربی و تورکی دراجی

مدیر اداره : صاحب امتیاز و مدیر مسؤل : صاحبقران زاده

رشید شوقی

۲۳ نسان ۱۹۲۵ — ۱۳۴۱

پنجشنبه

۲۱ رمضان المبارک ۱۳۴۳

جژنتان پیروزی

یس پاشا الهاشمی

نارراوه بو ایاستا فانوس له پاش قدریک له
 چناق قلعه مأمور مدافعهی سواحل ساروز
 بووه، له ری بووه به قائم مقام وکراوه
 به قوماندان فرقهی بیستم، له کل ام فرقهیه
 چووه بوغالیچیا، له وی کلی قدره و مهارتی
 نواندوه و بووه به میر آلی. له غالیچیاوه
 له تک ام فرقه یه نارراوه ته جهه ی
 فلسطین، اشتراک حرب سوریه ی کردوه،
 له وی بووه به قوماندان قول اوردوی
 هشتم وکراوه به مأمور مدافعهی نهر
 الشریفه. وقتی که اوردوی ترک که رایه وه

جناب یس پاشا ایمر و که هشت مانکه
 رئیس وزرای حکومت عراقیه له سال
 ۱۳۰۲ له شار بغداد هاتوته دنیا. له رشدییه
 واعدادییه ی عسکرییه ی بغداد و چوه ته مکتب
 حربیه. له استانبول له ۱۳۱۸ به ملازم ثابیتی
 داخل مکتب ارکان حربیه بووه وله ۱۳۲۱
 به یوز باشیتی در چوه له ۱۲۲۷ له موصل
 رئیس ارکان حربیه ی قول اوردوی دو انزهم
 یو. له اعلان حرب عمومی له تک ام قول
 اردووه چووه بو حلب له ۱۳۳۳ بووه به رئیس
 ارکان حربیه ی قول اوردوی حه وتم و

رئیس قابینهی حکومت عراق فخرت ماب

جناب یس پاشا الهاشمی

بویه میرلوا . له پاش قده ریک بویه رئیس
 دیوان شورای حربی سوریه له م بینه دا
 کلی خدمت حزب العمهدی کرد . حزب
 العمهد جمعیتیک فعال عربیه به . له میزا

وجیش عرب داخل شام بو ؛ یس پاشا
 التحاق جیش عربی کرد . له شام کرا
 به رئیس ارکان حرب حاکم عسکری
 سوریه ، له جیش عربی دا ترفیعی کرد

بواستقلالیت قوم عرب و عراق خریکه ،	التحاق جيش عرب سوریهی کرد . له
الانیش موجوده ، له سرمایه انکلیز مداخله ی	تاریخ ۱۳۳۱ که فرانسز سوریهی اشغال
کرد و یس پاشانی کرا ، اهالی سوریه	کرده سوریه بو . رمضان ۱۳۴۰ هاته
بری تیکو شان به مضبطه و مراجعت کلی	وه بغداد . اوساله بوبه متصرف متفک ،
حولیان دا .	له پاش چوار مانک له وزارت سعدونیه
وقتی که له ، نفاوه هاته وه سوریه ؛ اهالی	بوبه وزیر اشغال و مواصلات ، له مجلس
به نمایشیک تو اوچونه بره و پیری . دوباره	تأسیسی ۱۹۲۴ وکیل لوای بغداد بو .

رمضان ؛ له پاش رمضان جژن

له اجتماعیات کرد ، له خاک پاک کردستان	پارشیو اکن . دست اشون .
رمضان ؛ له پاش رمضان جژن ؛ قیمتیک مهم	منداله کانیاں آنونه وه . که وره کان هتا
اجتماعی و اخلاقی هیه . مانک رمضان که مانکیک	بانک بیان امین . دست نویژ اشون ، نویژی
رحمت و غفرانه ، بو ملت کرد که ؛ وک حاجی	بیانی اکن ، قرآن و دلائلیان اخوینن . له
قادر کویی فرمویه تی همو اشعری طور و شافی	پاش ام مراسمه دنون . هتا چیشته نکاو
مذهبن ؛ مانکیکی عبادت و ریاضته .	خه ویکی خوش و روحانی دوام اکا ..
شه وان ؛ له مزکه وتان ، له سر مناران	پاش چیشته نکاو له خه و هل اسن .
کلبانک تسکیر و تهلیل و صلوات و سلام له ژیر	بانویبیک دینی اکن . دست نویژیک پاک دشون .
کلاوه دهر به ناو فضای نا متناهی دا دنک	نویژ نیوه رویان دکن ، ورد و قرآنیان دخونین
اداته وه . له بعض شاران کردستان وقت پارشیو	بو نویژ عصر آنچه مزکه وتان ، به جماعت
به دهول لی دان به کولانان دکه رین . طوپ آکر	نویژ عصر اکن . کووی له قرآن و وعظ دکن
ادن . له خه و هل اسن . شیولی انین . سفره	ذوقیک وجدانی ، فیضیک روحانی به دل و کیانیان
حاضر اکن . باوک و دایک ، کور و کوره زان ،	اکا .
کچ و کچه زان همو له دور سفره و خوان کر ابنه وه .	

وقت ایواری، بوبربانک له سر سینی دادنیشن،
به دلیک پاک و ایمانیک چاک چاوه روان باتک و طوپ
ایواره دین . له بارگاه کبری پناه یزدانه وه بوام
خضوع و اطاعته ، بوام خلقه چون نظر لاهوتی،
فیض و رحمت صمدانی ناباری ؟ ! . . .

خوا ؛ بو روزه داران خوی الهام و پیامیک
وجدانی انیری . دل و وجدان خرم و شادان،
نفس بی امان زبون و ناتوان ، اعتقاد و ایمان
مظهر ذوق و اطمینان دبی

له پاش بربانک و قدریک استراحت و آرام
هر کس ؛ بو هضم طعام و نویژ تراویج له مال
درأچی . له مز کدوت له پاش نویژ عشا له سر
امر و اشعار شارع اعظم مراسمیک دینی و طبی
بجی آهینزی ، به قومانده یک زور ریک و پیک
ریاضتیک بدنی و حکمی دکری ، به تیری دو
نشان دشکینزی ؛ هم خوا ممنون هم خو مستریج
أبی . له پاش تراویج له دیوانخانان کو دبنه وه ،
له باقی غیبت و افساد و تزویر یا کتیباً خوینریته وه،
یا صحبت و یاری دکری .

له ثلث اخیر رمضاندا عاده نا وساجی ویا
شیو دابش دکری ، أمه یش وسیله یه که بو
تذکار مردوان و انعام مردمان . . .

شه ویدست وحهوت رمضان بو احیای لیلۃ
القدر هتا بیان خریک شه و نویژ و ذکر و عبادت
دین . هر له مینه دا احضاراتیک اجتماعی و دینی
دست پی ا کا ؛ بو جژن ذخیره اکرری ، جل
و برک تازه اگری الخ .

مال و مندال که بو انسان و دیعه پیک

وجدان و دیاری بیک ایام و زمانه ؛ له روژ
جژن اندا احتیاجیک عنعنوی و اجتماعی یه هیه . امه
شتیکه طبیعی ، ام احتیاجه له طرف هموملتیک
همو دینیک تقدیر و قبول کراوه

شه و جژن له سر اعتیاد شه وانی رابوردو
کس زو خوی نایی . بالخاصه بومندال مال ؛
شه و جژن کلی خاطرات رنگین و شیرین نقش
اذهان و وجدان دکا

اول روژ جژن له پاش نویژ بیان و برز
بونه وهی روژ ؛ به جماعت دو رکعت نویژ
جژن دکری . ام نویژه تشیع ایام صیام و استقبال
روژ جژن مسرت ابتسامه . هتا نویژ جژن
نکری جژنه پیروزه ناگری

له پاش نویژ جژن ام خلقه هل آسی . رفیق
و برادر ، باوک و اولاد ، دوست و دشمن همو
له مال خوا دست آکنه مل یک ، جژن یکتری
تبریک اکن . له کنه و خطای یکتری دبورن:

— جژنت پیروز بی !

— پیکمانه وه !

— کردنم آزاد که !

— کردنت آزاد بی !

— توش کردن من آزاد که !

— کردنت خوش و آزاد بی !

ام بلاغته ، ام اصالته بو اجتماعیات کورد ،
بودین مبین اسلام سرمایه فخر و مباهاته ، بو
بشریت سبب صلاح و نجاته

مدنیت حاضره ، بشریت متمدنه چاوه لبری
بلی چاوه لبری چونکه هیشتا ، آه هیشتا ؛

لهسرام اساسه مستقبلاً بو بشریت اساسیک صلح
وسلامت دانانی؟! ...!

اگر بیتو میسر بی واساسیک وادابزی؟
مدنیت بشریه دکاته مرتبه بالاترین شرف وکمال،
او تاریخچه؛ بو همو دانیشتون کره ارض بحقت
دینته جزنیک عمومی حریت واستقلال! ...!

او وقته اعضای ام کوملهیش جزئانه ییک
زور باشیان دهوی! ...!

**

نکه یشتوته ام پایه یه؛ سیریک ام منظره یه بکا؛
لهم دستور قدیم قویمهیش استفاده ییک، ری
شوینیک دانی! ... او ی هیشتا وکو سیمرخ
هر ناوی هیه وخوی نیه وصلح عمومی پی الین
وهمو بشر به دل وبه کیان ایانه وی بی که نی؛
بهم نوعه، سالی دو دفعه بتجدید مصالحه ممکنه
بی! ...!

هتایی احتیاج صلح عمومی زیاد ترابی.
کوملیک بزرقوار وبه همت به چه معلوم هر

ترجمه حال سلطان صلاح الدین ایوبی

— پاشماویه —

وبه اوضاع مروتمندانهی خوی لهظرف مدتیك
زور کم جلب قلب اهالی اسکندریه ی کرت.
کور ایوب اوندو مرد و عالی جناب بو ام خلقه
بیکانه؛ به دل به کیان بوی تی کوشان، بو
صرف مال و جان مهیا بون.

دشمن زور به شدت کوته هجوم کردن،
کلی هلمتی برده سریان. صلاح الدین به حسن
اخلاق و مهارت عسکریه خوی لای اهل اسکندریه
زور خوشه ویست بو بو، اهالی له کل عسکر دا
شان بشان بو مدافعهی وطنیان به اشتیاقیکی
زور ورقیکی استور شر و مقابله یان کرد.

*
ماویه

**

دشمن به قوتیک زور که یشته بر اسکندریه.
قوت شیر کوه و صلاح الدین کلی کم بو، خوارد
نیشیان اوندو نبو. قوتیان مساعد نبو که له شار
درچن وله کل دوشمن بکه ونه جنک مغلوبه.
ذخیره یشیان اوندو نبو که همو یان له قلعه
دامدافعه اختیار بکن.

شیر کوه به قوتیک مناسب کردیک نزدیک
شاری اختیار کرد، صلاح الدین به ۴۰۰ کسه وه
بو مدافعهی شار له قلاهی مملکت مایه وه.
قرار و ابو که، صلاح الدین هتایی بگری
قلامدافعه بکا، شیر کوهی که فرصت وامکانی
بو هملکهوت به فریای صلاح الدین بکا.

جناب صلاح الدین باطوار و حرکات مردانه

نمونه ادبیات کرد

لاو قد لاو لاد من کربی بناز چاو هلبری ؛
 وادزانم شیخ له من زوتر له ایمان ورکری ؛
 روژی بیجام کردوساتی چومه لای شیخ بوسماع ؛
 وک کوزه کتیار پی بی ساعه لایدام لری ؛
 واعظ امر وهم دیسان حلوا خوری کوتوته یاد ؛
 نک له ریکت لابدا کوی مکره لی ؛ باهلتری ؛
 باز رقیب دستی به فیشال کردوه وک بای غضب ؛
 بویکان امشو لبزم یار چرای من نا کری
 خوین دل ؛ بوشوین ونی دسری به پنجهی قاتلی ؛
 وقته خوی انکشت نما کالی کری بابیکری .
 تیغ بلما دینی وو بدرو دلی نابری قبان ؛
 تیغ نوبرنده یه ؛ هاواره بختم نابری !...
 یم دلی کردی خوتو عاقل بویی بوچ شیت بوکی ؛
 سحری چاوی خوت ندیوه حفته لوم کی لری !.

دیاری کردستان:

کوردی ؛ کوری محمود بک احمد بک صاحب قرانه . له پیشالقی هجری بوه . کوردی له
 ایران کلی مشهوره و آثار مطبوعه ی هیه . مور مصطفی بک کردی فردیک بوه به حساب ابجد
 تاریخ تولدی دنوینی ، به مناسبت هوه مور کردی و مور باپیری له خواره وه عرض خوینده واران
 دیاری کردستان کرا :

احمد جدو پدر محمود و نام مصطفی است .

* * *

عبد معبود بحق و چا کر فخر زمان ؛
 شاه ملک نامداران احمد صاحب قران .

له دوکمه ی سینه دوینی نویژ شیوان ؟
 بیانی دا سفیده ی باغ سیوان ! . .
 له خوف طلعتت روژ هروکو شیت ؟
 بروزردی هلات وکوته کیوان .
 دو چاو من کوا کیل سرشکن ؟
 دپیوی آو بحر خوی به پیوان .
 مکن لومه ی پشیوی دل که امشو ؟
 پشیواوه لبر پرچم پشیوان . . .
 شراب لعل رمانی له نالی ؟
 حرامه بی مزه ی ماجیکی لیوان . . .

ساقی لپرده درهات جام شرابی هینا ،
 دل خیره ما له حیرت مه آفتابی هینا .
 یک ذره عکس پرتو درکوت وطورسوتان ؟
 آینه سخت روبرو له وعکسه تابی هینا .
 تیار چاک سینه م راجع به چاو مسته ؟
 بختیش موافق عشق بو من خرابی هینا .
 یارم له در درون هات ؟ دست رقیب له دستا ؟
 غمناک وشا دمانم ؟ رحمت عذابی هینا .
 بوتوبه سوی مسجد هاتم بچم لری دا
 بوکوی میفروشان عزمم شتاب هینا . . .
 روهر له من دپوشی واحالی به که جبریل ؟
 هر خاصه بومن و او آبه ی حجابی هینا ؟ !
 وی وی چه مجلسی بو دویخی له دیده ودل :
 دلبر شرابی کیرا سالم کبابی هینا .

شیوه ی هورامان

یا خلیل دخیل کی عادت کردن ؟
 مهمان و خریو کرم سرای تون ؟
 هر کس شفیع پهی ویش آوردن ،
 بویر چه تقصیر چه پر انصافی ؟

توشه وه درمال کریمان بردن
 محتاج وریزه ی سفره وخوان تون .
 من خجالتیم وه شفیع کردن .
 من روزردی ویم کافی ین کافی !
 مولوی

وه یعنی « به » . خریو یعنی « غریب » . بویر یعنی « ببوره » . « به » یعنی « له » . غضو یعنی « غضب »

دیارى کردستان :

سالم ناوی عبدالرحمن بکه ، یکیکه له آموزایان مصطفی بك کردی . غزلیات سالم کلی افکار
 با کره ی تیدا یه ، غرامیاتی ، هجویاتی مشهوره
 نالی ؛ خلقی دی ی خاک و خوله ، خاک و خول له شاره زوره .

نالی تحصیلی له قره داغ و سلیمانی اکمال کردوه . بوحج چوته حجاز له حق حضرت فخرکائنات
 صلی الله علیه وسلم قصیده یک مشهوری هیه . له وی وه چوته استانبول ، له محاول و مجالس
 شعر او ادبای اوی کلی فطانت و مهارتی نواندوه . له وی امر حق بچی هیناوه . مرقد
 مبارکی له اسکداره . شعر نالی زور خوش و ابداره ، کلی صنعتکارانه یه له شامه وه قصیده
 بیک ۳۳ بیتي ناردوه بو سلیمانی ، سالم به ۲۹ بیت جوابی دا وه ته وه ، ام دو قصیده یه احوال
 و وضعیت او زمانه دنوینن کلی به قیمتن .

مولوی ؛ ناو سید عبدالرحیمه ، خلقی هورامانه . له مشایخ عظام نقشبندی یه ، خلیفه ی
 حضرت شیخ عثمان طویل به وه . ذاتیک بزرگوار و متقی ، شاعر یک خوش زبان و مشهور بو وه .
 له شعرای کردا مولوی مقابل نظامی یه . ام دو بیت هیش هی مولوی یه ، لهجه و شیوه ی
 هورامان زور خوشه :

دوری ی بالای تو کاری پیم کردهن ؛
 بی زارم جه خوم راضیم وه مردهن .

* *

آزیز کی طاقت دوری ی تو دارو ؟
 دک برق غضو وه جسته ش بارو !

*
 * *

کلام شیخ رضا

میر به صدمنت هئاردی استریک روت وقوت ؛
 چوار پلی سست و سقط، اندامی هر وک عنکبوت ..
 خاونی آلیکی نالیم پی نداوه مطلقا ؛
 داویه تی اما وکو بیستومه قوت لایموت .
 پشتی ریش و شانی زامدارو جدو بو ، ناعلاج ؛
 چند قروشیکم هبو بوم دا به نوت و عزروت
 سید فتاح مهترم روژی به حجت لی نوی ؛
 کلکی درهیناله بن انجابه عاسم کوی ی بزوت ...
 کرچه ناتوانی بیروی هندلر وکم قوته ؛
 دنکه جویی کی نشان دهی تا قیامت دی له دوت
 پوش له لای حلوایه ، حتی کر پلوشی چنک کوی ؛
 بای ددا ، لولی ددا ، قوتی ددا وک نیره حوت ؛
 کر قه له و بی ام اجنه ی نیره ، چار نا کری مکر
 شیخ رفاعی علاجی کا به اسمای جلیجلوت ..
 مصلحت وایه هتا نی خوار دووم نی نیرموه ؛
 زور ده ترسم دفعه یی قوتم بدا بمکا به قوت ...

دیاری کردستان:

شیخ رضا له خاندان عشیرت طالبانی یه ، له بازیان هاتوته دنیا ، له کرکوک که وره بوه . چوووه
 بو حج له وی وه بو استانبول . له استانبول له کلی محافل و مجالس دا به ذکا و قدرت لسانی
 حاضرونی مات و مبهوت کردووه . یکی له مانه نامق کمال بک مشهوره .

شیخ رضا کری شیخ عبدالرحمن افندی طالبانی یه . شیخ عبدالرحمن افندی له مرشدین طریقت
 قادریه یه ؛ شیخیک صاحب نظر و شاعریک شیرین زبان و پرهزبویه ، شیخ رضا به چوار
 زبان شعری هیه . فصاحت و بلاغتی ، ظرافت و قدرتی خارج تعریفه . له بغداد له سال (۱۳۲۸)
 هجرید اوفاتی کردووه ، له جوار حضرة غوث مدفونه . له سرکیل قبر که ی ام دویدته نوسراوه

که له وقت خوی ؟ خوی فرمویه تی :

یا رسول الله چه باشد چون سک اصحاب کهف ؟
داخل جنت شوم در زمرة اصحاب تو !
اورود در جنت ومن در جهنم کی رواست ؟
اوسک اصحاب کهف ومن سک اصحاب تو !

کریاری دیاری کردستان

بی فائده نیه

۱ - اوانهی که کریار دیاری کردستان بن
وبدل سا لیکیان دابی ؛ لهو ساله دا به خورای
ده دیر اعلانیان بو انوسری .

۲ - قلیشه بیک (۶ - ۷) سانتیمتره یان

به خورای له دیاری کردستان بو له چاپ اداری .

۳ - له بغداد تحقیق بعض کاروبار چو کیان دکری

۴ - اوانهی آبونهی سالیک (دیاری

کردستان) به ناو برادر واحباییان قید بکن
وبدلی بدن له امتیازاته ؛ دو سه ، چوار مثل ...
الح استفاده اکن .

بو بعض هاوولاتیان قیمت کریاریمان کم کرد
له قسم عربی وله برك دیاری کردستان دانوسراوه .

فوطوغراف اسلطان صلاح الدین ایوبی و بعض
حکمداران وامرای کوردمان ناردوه ته مصر لهوی
سر زنک قلیشه یان دکرن . امید هیه ام
پوسته یه قلیشه ی سلطان صلاح الدین بسکات
وله ژماره ی پینجم عرض انظار ابتهاج بکری .
هی اوانی تریشی انشاء الله پی در پی نشان اداری .
رجا ا کین اوانهی رسم مشاهیر کردیان هیه ،
به امانت بومان بنیرن

تعز

جناب میرزا توفیق قزاز له بغداد خبر وفات
دایکی بیست . لیره تعزیه ی بو کرت . اشراف
وضابطان و مأمورین کرد همو هاتنه تعزیه ی .
خواخویان خوش کاوله کناه مرحومه یش بیوری .

*

دوكتور شكري محمد بك

پسپور همو نخوشی وبرین لش وفرنکی یه .
له مکتب طبیه ی استانبول در چوه ، له دار
الفنون پارس وبرلین وویانه تحصیل وتجربه ی
تواو کردوه . بو تی که یشتن وچاک کردنه وه
نخوشی وبرین طاقم زور باش وعصری هیه .
همو روژی له معاینه خانه خوی نخوش قبول
ا کا . له کردکان بره وژور ؛ خلقی باقر معدنه

حکاک محمد امین مینی

حکاک امین مینی افندی کوی مور هلکنیک
زور به دقت ومهارته . له بغداد کلی شهرتی
سندوه ، همو کس دیناسی . دواثر حکومت ،
مطبوعات ، اشراف واعیان همو لای ام مور
هل ا کهنک ، قلیشه ی پی درست اکن . دکانی
له بغداد لای قهوه خانه ی مصبغه یه .

القسم العربى

العيد السعيد

بمناسبة حلول عيد الفطر السعيد يوم غد تقدم جريدة
«ديارى كردستان» خاص تبريكاتها وجزيل تهنيتها الى الامم
الاسلامية فى مشارق الارض ومغاربها عامة والعراقية خاصة سائلة
من المولى سبحانه وتعالى ان يعيده عليهم بالمسرة والنجاح والتقدم
والفلاح.

رباعيات الخيام

وتعريب الزهاوى لها

ما ولع ادباء الغرب باثر ادبى من آثار
الشرقين ولعهم برباعيات «عمر الخيام» فقد ترجموها
الى اكثر لغاتهم نثراً ونظماً ونشروا ما ترجموه
مئات من المرات وتنافسوا فيها وغنوا بها وتسامروا
عليها معجبين بما فيها من روعة وصراحة فى
الرأى وقد عرّبها فى مصر عن الانجليزية نفر
من الادباء الغيورين على العربية سباعيات وخماسيات
وكان الواجب ان يعربوها كالاصلى الفارسى

«رباعيات» كما فعل ادباء الانجائز ومن عيوبها انهم
تصرفوا فيها لضرورة الوزن واختلاف اللغة
فابعدوها عن الترجمة الانجليزية المبعدة عن الاصل
الفارسى للسبب نفسه فلم يبق بين الاصل وما
نظموه مقاربة فى المعنى . ولقد عرّبها حضرة
الاستاذ الكبير جميل افندى صدقى الزهاوى
نثراً ونظماً عن الاصل الفارسى رأساً وجعل
النظم «رباعيات» مثل الاصل محافظاً على المعنى

المراد والروعة فجاءت آية في الفصاحة وكأنه سد فراغاً في اللغة العربية بترجمة هذه الرباعيات اليها وهل هناك من يجمل ان الاستاذ يجيد الفارسية كما يجيد العربية فلا غروا ذ جاءت ترجمته احسن ترجمة للرباعيات فيما كتب في الماضي او يكتب في المستقبل ولا يعرف مغازى الفيلسوف الا فيلسوف مثله .

وها نحن اولاً نشر في عدد جريدتنا هذا نماذج من تعريب الاستاذ المنشور والمنظوم ليعرف القارىء درجة القرابة بين الاصل الفارسي وتعريبه العربي .

(الاصل الفارسي)

تا خاک مرا بقالب آميخته اند بس فتنه كه از خاك برانكيخته اند
من بهتر ازين نمیتوانم بودن كز بوته مرا چنين برون ريخته اند

(تعريبه نثراً)

كم لعبوا بالتراب حتى صوروا منه صورتى . انا لا اقدر ان اكون خيراً منى . فانهم هكذا افرغوني من الكور .

(تعريبه نظماً)

لعبوا بالتراب دهرًا الى ان جيلوا منه في النهاية طيني
انا ما ان اكون احسن منى فمن الكور هكذا افرغوني

(الاصل الفارسي)

تا چند اسير رنگ و بو خواهی شد چندان ز بی همر زشت و نکو خواهی شد
گر چشمه زمزمی و کر آب حیات آخر بدل خاک فرو خواهی شد

تعريبه نثراً

الى كم انت تصبو الى اللون والرائحة وتركض وراء كل رديئى وجيد ستغور
في باطن الارض حتى لو كنت ماء زمزم او ماء الحياة .

تعريبه نظاماً

كم الى اللون والروائح تصبو
وتروم الاخبث والطيبات
انت يوما تغور مختلفياً في
الارض حتى لو كنت ماء الحياة

(الاصل الفارسي)

من بنده عاصم رضاي توجاست
تاريك دلم نور و صفاي توجاست
مارا توبهشت اكر بطاعت بخشي
آن بيع بود لطف و عطاي توجاست

تعريبه ثراً

انا عبدك العاصي فاين رضاؤك؟ انا المظلم قلبه فاين نورك و صفاؤك؟ ان كنت
تهبنا الجنة بالطاعة لك كان ذلك بيعاً فاين فضلك و عطاؤك؟

تعريبه نظاماً

انا عاص فاين منك الرضاء
انا داج فاين منك الضياء
ان تهب بالتقوى الجنان فهذا
منك بيع فاين منك اعطاء

يتلى

- ان بعض الحث احسان -

نظمها الشاعر المطبوع عبد الرحمن افندي البناء جواباً لقصيدته ارسلها اليه صديقه

الشاعر المجيد عبد القادر افندي الزهاوي .

آيات شعرك للآداب ديوان
وصدر بيتك نلاوطان عمران
وشهب فكرك عبد «القادر» ازدهرت
فهماً به الكون اضحى وهو مزدان

كما ازدهت فوق هام الصيد تيجان
بضوئه للعلا شيب وشبان
فجد جدك للعلياء كيوان
ان الفضائل الانسان عنوان

بك القريض ازدهى علما ومعرفة
نورت بالشعر طرق العلم فاستبقت
قطر العراق بمجد الجد منك سما
اعمالك الغر قد تمت فضائلها

* * *

على العلوم من الآفاق نيران
ومزنت لوحه ريح وطفیان
فطالما ينجد الانسان انسان
كأنما اغتاله خوف وخذلان
وانت للعلم في بغداد معوان
رنت انت وطرف الخطب يقظان
فهل لعهدى تكذيب وبهتان
في الروض ضاحك ورد الاس ريحان
وفوزنا بعد ذاك الربح خسران

تقول يا شاعر الزوراء قد هطت
وزورق العلم قد حلت به نوب
في وسط بحر هوى هل انت منجده
قد اختفى منك صوت كان مرتفعاً
(اليس يشجيك علم نابه شجب)
يا ايها البلب الغريد في رشد
انى عهدتك غربدا بنغمته
كانت تضاحكنا قبلاً نهاك كما
جئت بصمتك يا بناء خيبتنا

* * *

فما وربك نقص البدر نقصان
تنجاب عنه اذا ملاح اذجان
قد افتن القلب شعر منك قتان
كأنما نظمه در ومرجان
قد اذعنت لصراخ الحق آذان

لقد صدقت وخير القول اصدته
بيننا الهلال تراه اذ غدا قرا
يا ابن الزهاوى « يارق الورى ادباً
نדהا جنى سمط فخر جل ناظمه
قد آمنت بك عيني في الوفاء كما

مهلاً ولو بثنائى قت مجتهداً
يا من جباى بمدح انت انت به
انى وعينك مازار الكرى مقلى
ضانت على من الاوطان مارحبت
فكيف انصر علماً انت تذكره
وكيف ارفع عن شعب العراق اذى
يسوء عني وايم الحق اذ نعبت
انى لاعلم ان الكون معترك
اى والذى خلق الانسان من علق
سأكره النفس ان عاشت وافعها

تخشنى ان بعض الحث احسان
اولى لانك للمرفان عرفان
وربما نام طرف وهو وستان
وكم تضيق على الاحرار اوطان
واصله واحد والطعم الوان
والشعب من خمره الاوعاد سكران
بعد العنادل فى البستان غريان
والعيش حرب وهذا الدهر ميدان
ما دام لى بدفاع الخطب امكان
على اقتحام العدى والله معوان

مميزات المشتركين

- ١ - لكل مشترك (دفع البدل) حق
بنشر اعلان فى الجريدة ديارى كوردستان
بشرط ان لا يتجاوز الاعلان العشرة اسطر.
- ٢ - ولكل مشترك (دفع البدل ايضاً)
حق بنشر كليشة تصويره فى الجريدة
بشرط ان لا يتجاوز ابعاد ذلك التصوير
عن (٦ - ٧)

٣ - وان الذى يهدى جريدتنا الى احد اصدقائه
او اقاربه لمدة سنة له ان يستفيد مما ذكرناه

سالفاً حسب عدد اهدائه الجريدة .

اخفاض بدل الاشتراك

بناء على بعض المراجعات قد قررت
ادارة جريدة ديارى كوردستان اخفاض
بدل الاشتراك السنوى لاخفاضها البدلى
المذكور لطلاب المدارس فى بغداد الى ١٠
روبيات وفى الخارج الى ١٢ روبية للذين
لا يزيد راتبهم عن ٦٠ روبية والى جنود
الجيش والشرطة .

* * *

البيت الابيض
تابع

المتحدة وفي هذه القاعة تقام ثلاث ماآدب
رسمية شائعة تجرى في فصل العاصمة
الرسمى وهي ماآدبة السفراء وماآدبة
النظارة وماآدبة المجلس الاعلى . وتند مارس
هذه العادة كل رؤساء الجمهورية مدة
تزيد على النصف قرن . وتند زاد عليها
الرئيس تافت ماآدبة رابعة وهي التى تقام
اكراما لخطيب مجلس النواب وحفلات
الاستقبال التى يقيمها الرئيس تجرى في
القاعة الشرقية وفي جملتها حفلة السنة الجديدة
التى يدعى اليها اعضاء النظارة والسفراء
وحفلات النواب والقضاة وتلك التى تقام
اكراما لضباط الجيش والاسطول
وحجرة الرئيس وحجرة النظارة كائنتان
في دائرة الرئاسة غربى البيت الابيض .
وللرئيس منضدة من السنديان الصقيل
مصنوعة من خشب الدارعة الانكليزية

وقاعة المائدة مبطنه بخشب السنديان
الانكليزى القاتم اللون ومجلمة برووس
الغزلان والابل وغيرها والرف الرخامى
الابيض فيها متوج بالنسيج الفلامنكى الموشى
برسم مزرعة وقد نقش عايه بيت من
شعر (ارجيل) يمتدح فيه الصيد والقنص
والمائدة الضخمة الكبيرة الحجم تسع على
دورها مائة ضيف وانيتها من الفضة
والخزف الصينى والزجاج المشتمن التقطيع
وقد صنعت جميعاً للبيت الابيض
خصيماً . وهناك ١٥٠٠ قطعة من
الخزف الصينى انتخبها زوجة الرئيس هابز
وجملها بالرسوم نيودور دافس رسام الحرب
وجعل عليها صور ازهار وثمار وحيوانات
وطيور اميريكية وانواع الاسماك المختلفة
و ٥٢٠ قطعة من الزجاج النقى المجزع
وقد نقش عليها جميعاً شعار الولايات

ريزوليوت ولها تاريخ منقوش على قطعة
من النحاس ملصقة بها جاء فيها ما ياتي
« ان الدارعة الانكليزية ريزوليوت التي
كانت في جملة مراكب الحملة التي ارسلت
للتفتيش عن السر جون فرنكلين عام ١٨٥٢
قد غادرها بحارتها عند الدرجة ٧٤ والدقيقة
٤١ من العرض الشمالي والدرجة ١٠١
والدقيقة ٢٢ من الطول غربا وذلك من
١٥ ايار سنة ١٨٥٤ وعثر عليها وانقذها
في ايلول عام ١٨٥٥ الربان بودينتون ربان
سفينة صيد الحيتان جورج هنري الخاصة
بمحكومة الولايات المتحدة وابتعت
الدارعة واصلحت وارسلت الى انكلترا
كهدية لجلالة الملكة فكتوريا وشعبها رمزاً
للسداقة والولاء بين البلدين
وهذه المنضدة قد صنعت من خشبها
عندما تكسرت في انكلترا واهدتها ملكة
وارلندا لرئيس الولايات المتحدة كذكرى
العواطف الولاية التي ايدتها الولايات في
ارجاع الدارعة ريزوليوت لانكلترا

كهدية « ومما هو جدير بالذكر ما يحيط
بالبيت الابيض فالنوافذ الامامية تطل على
المرجة الخضراء وعلى بنسلفانيا افنيوا وساحة
لافايات المجدلة بالاشجار الباسقة والازهار
المتنوعة الجميلة والغنية بالتذكارات التاريخية
والى الشرق بناية الخزينة والى الغرب
بناية الخارجية والحربية والبحرية .
والبيت قائم في وسط ارض الرياسة
تحيط به الاشجار ومهاد الازهار والرياحين
والنوافذ والمنحدرات المغطاة بالاعشاب
وارض البيت الابيض ممتدة من المول الى
عمود وشنطون ونهر البوتوماك
ساحة لافايات مزدهانه بالاشجار والازهار
وهي ذات تذكارات تاريخية جميلة
ويوجد عند مدخلها الى الجنوب الشرقي
تمثال من البرنز والرخام نصبه مجلس
الامة الامريكي تخليداً للخدم التي قام بها
لافايات وغيره من الضباط الفرنسيين
ابدا المستعمرات الامريكية

لها تلو

من حكم وخواطر

الامير شكيب

- متى تارت القبائل وهاج هائج التعصب
على الاجانب فاعلم ان في تلك الجهة معدنا
اعجب المهندسين او ان شركة تألفت
لاستثمار بعض الارضين .
- § اجدر المصابين بالشماتة* توم لم يزالوا
يتحاملون على ولاتهم العقلاء حتى ابتلاهم
الله بولاية المجانين .
- § اذا اهتدى المغول الى معارف الافرنج
فالصين قد صين .
- § لا بد من يوم اسود بين الاصفر
والابيض .
- § السياسة في ايامنا هي فوق الديانة
لانه اذا تعارض العقل والنقل اول النقل
حتى يطابق العقل اما السياسة فلا تقبل التأويل
ولو صادمت العقل .
- § قرائح الرجال كمعادن الجبال لا تظهر
- القرائح الا بالاختبار كما لا تعرف المعادن
الا بالاحتفار .
- § ما حث مطايا التقدم مثل مناخس
الاتقاد .
- § اذا تأخر بالانسان مركب الحياة تمنى
مهيب الحوادث .
- § حملة العاقل في رأسه وحملة الجاهل
على ظهره .
- § الفضل ذنب يذنبه الفاضل الى اهل
النقص فليكفر عنه بالتواضع .
- § رب ملول من العمل لو ارتاح
مل اكثر .
- § قد يفيد السلب كما يفيد الايجاب
واحياناً ينهض بالمرء النقص ما لا ينهض
به الكمال .

تورگجده قسبی

تبریک

دیاری کوردستان؛ بایرام مناسبتیله با الجمله قارئین وقاربه لرینه، بوتون مؤمنینه خالصانه عرض تبریکات وامثال کیره سنه دهامسعودانه نائلیتلیری ایچون بارگاه کبریاپناه احدیته رفع نیاز وتضرعات ایلر.

محترم بر ذالك اثر خامه ادب وعرفانیدر

وطن پارچه لرینه

نیسان ۹۲۵

کولکه لی اورمانلر

کولکه لی قوینونده مست اولق ایسته رم، فقط نهرده او اورمانلر، او کولکه لی سه ویلی اورمانلر؟

اورانک ییلدیزلری، الهی بر معبدک قانیدیللری کیبی در؛ اورانک اغاجلری، دینی برخشوع ایله تغنی ایدهن عابده لر کیبی در؛ اورانک چیچککاری کائئاتک کوزهل قوقولرینه بورونمش، رنگین امللر کیبی در. . . او قادر کوزهل، او قدر کوزهل در.

بن اوراده، او کوزهل اورمانلرک کوزل قوقولی چیچیکاری آراسنده او یومق، برداها او یانما مق استه رم.

فقط هیهات! . . . نهرده او اورمانلر، او

کولکه لی، اونفتی اورمانلر! . . .

بعضاً دوشونوردم

نهرده او کولکه لی اورمانلردیه اوزمان دوداقلریمی آجی بر خنده یاقار، قلم بر ملال رعشه سیله قبا ریر، روحک اک صمیمی، اک کیزی ده رینلکلرندن قویان فریاد لریمی، اوزافلره، مجهول افقلرک مجهول ماورا لرینه هایقیریرم:

نهرده او کوزل کولکه لی اورمانلر! دییه. . . اووخ. . . او اورمانلرک سینه سنده سهرین بر روزکار آسهر، یپراقلرک خیشیلتیسنده لطیف بر ارغنون واردر. اوراده کونش مغبر، سر زنشکار بر چهره ایله دوغار، ضیالری کسکین ده کیل، یاقیجی ده کیل نوازشکاردر. . .

بن، ادراده، او کولکه لی اورمانلرک،

مشاهیر شعر و ادب دین زهاوی زاده جمیل افندی حضرت تلی

ترجمه حالی ده کله جک نسخه لوده عرض اولنه جقدر

محترم بر ذاتک محصول خامه ادب و عرفانیدر

صفا دیارینه ؛ شامه

افسانه لر

اوزا قده، اوزون صاچلرینی او موزلرینه یایمش ،	هوا ، چولک اوستنه صیجاق بر نفسک
أل اله طوتوشوب دونه ن قاره قیزلرکی خرمالر	هلورده کی بوغولری کیی یایلمش برتوز سرپنتیسی
وار	آیدبنلق ایچنده آلتون دانه لرینه بکزه یور

محرانك بوراطب هواسندن سوكره داغك
قوروروزكاری باشلايور . . هر قیورینتیده
داغك یالچین سرتلکنه چاریيور ، داغ ، قیصه ،
بر آزدیک قیوریمارله یوکسه لیور ، یوقاریده ،
روزكارك اوغولتوسی چوغالیور .

تپه ده ، طبیعی برقبه نك ایچی آزلوش . . .
موملرک ، رطوبتلی ، صیزان دیوارلری کواکه لیدیکی
رنکلی ایچنده حزین برسس . . داملا داملا
آقیور ، کو کولده ایچمه صیزیلر یاسیور ، اوزاقلاشیور
مغاره نك اوست دیوارنده ضیاسز کوزلر
کبی قرا کلق ایکی چوقوردن داملایان یاشلر . .
یریر قارا کلق مغاره نك ایچنده بر کنه کارک
کسیک هینچقریقارینه بنزه یین بوسس ؛ جبریلک
کوز یاشلری . . .

دنیا نك رنکی اونوتارق بلمک بوکلدیکی ،
اوموزلر مک دوشدیکی مغاره ده ساکن ، عاجز ،
کوزلریمی بو آیدینلغه دیکدم ؛ دنیادن اوزاق
اولان قوقوی دویدم . . دوشوندم . . دوشوندم .
هانکی کنه ک ماوراسنه اوزانان کوزلر مک
آیدینلغی بو ؛ نیچون بو قدر ساکن برتواضه
داملا داملا نریور ؟ . .

تیتزه نك الی ، بیاض صاقلنده صاقلایان
اختیارک ارقلسنده هپ بو افسانه یی دیکاهدم ،
مغاره نك قویو سکوتنده ، حالا ، کوز یاشلرینک
مطرد سسلری واردی . .

تپه نك اوستنده اوزانان چیچکلی بر خالی
وار ، یشیل توپلر اوستنه مورچیچک بنگلی بر
خالی . . چیچکلر ، آواره باشلر کبی ، روزکارک

یولنه دوشوک ، صالانیورلر . . صالانیورلر . .
هانکی چیت کنارلرنده ، اوچوروملرده زهرلی
چیچکلر واردر ، اوزون تیتزه بویلیله کوزلری
آلاتیرلر ، ایشته اونلر کبی . . .

آلق طاوانلی دامک آلتنده « قیرقلر » یاتیور .
قاپوسنک آیدینلق ده لیکندن سوکره آخرتک
قوقوسی دویولیور . قیرق بر محرابک قیرق بر
کولکه سی ، بوراسنی سیاه یامش . قرا کلق قلبه
قورقو ویریور . . عدمک رنکی ده بونکچونمی
سیاهدر . دیورلر . . .

اوزاق . . سسلردن اوزاق ، « جبلک »
یوکسک تپه سنده آیره نلر ، دنیالرینی هپ
بویله ، بر قارا کلق یولده می کچیردیلر ؟ . .
هپ قارا کلق بر یولده سورن رنکسز یولچیلغک
معناسی نه ؟ . .

قیرقلر ، کوناهلرک یتیشه مه دیکی دنیاده
ایرملر . یا کنه اهلر دنیاسنک معصوم یولچیلرینه
نه دیمه لی ؟ . .

بو اخروی قوقو چو غالیور . قیرق بر منبر
قیرق بر کولکه سیله ، بو قارا کلق طاوانک آلتنده
طاشلرینک یانلق سسیله بر برینه چارپارق دونویورلر .
دونویورلر . . کو کوللری بوتون ایسته کلردن اوزاق
مخرومیتله قیوران دیققری دنیادن اوزاق . . .
یوللرده کونشک سوک رنکلی سیلیندکدن
سوکره ، آیک سیلیک آیدینلغی آلتنده عصمه
ایر مک ایچون دونویورلر .

دیشاریده کی خالینک بنگلری سیلنیور روزکار
صوصغه باشلادی . دونمک زمانیدر . .

عمارهدن برسنه لك آبونه بدنی
 كوندرن ذاته
 پوسته خانه دن اون بش روپیه آندی
 حواله نامه دهامضا كز تماميله او قونه مدیغندن
 و آیر وجه بر اشعار یكز بولنمادیغندن نامكزه
 مننظماً ارسالات یا بلق و مقبوض كوندرك
 لوزره اداره خانه یه تصریح کیفیت
 بیورمه لرینی رجا ایده رز.

اختراع ایتمشد ركه اناختاری بولنمیان
 بوكلیدك دلیکنه مطلوب اولان کلمه
 سویله نجه کلید درحال کندی کندینه
 آچلیوروش .

مثلی کوروله مش بر او رومجك
 آصور اطه لرنده یقین زمانلرده بر
 اورومجك بولنش ، بوزمانه قدر الك بیوك
 اورومجك ۰.۲۰ سانتیمتروبی كچما مشدی ،
 آصور اطه لرنده بولنان شو اورومجك ایسه
 ۰.۷۰ سانتیمترو بیوك كنده اولدیغنی اچچون
 خوق العاده حیرت عمومیه بی موجب
 اولمشدر . بو اورومجك ۴۰۰ مترو
 درینلکده بولنان بر محله اله كچیرلمشدر .

فأده لی وطاتلی سوزلر
 ضعیف قلبیلر دائماً متین قلبیلر دن
 چوقدر .

§ جهالتك مرتبه قسوانسی كبر
 وعظمتدر .
 § مالك عقل وفراسط اولمغله برابر
 انسان كافة حیواناتدن دها ظالم ودها
 یرتیجیدیر .

§ فلاكت انسانی هر شیدن زیاده
 تربیه ایدر .
 § فضائلك ان بویوکی ایلك ایتمكدر .
 § دوستاق مصیبت زماننده بللی
 اولور .

اناختار سز فونوغرافلی کلید
 امریقانك تولورادو قطعه سنده دانوهر
 تامنده بر امریقالی فونوغرافلی بر کلید

§ ارباب ناموس پیننده سوز معتبر
 سنددر .

دياريء كوردستان

جاری پازره روژ جاری در آجی

جريدة ، ادبية ، اجتماعية ، اسبوعية
مصورة لصاحبها ومديرها :

آل صاحبقران ، صالح زكي

محل ادارتها :

عراق ؛ بغداد ، الشارع العام — باب

الافا

العنوان : بغداد (دياريء كوردستان) .

المكاتبات والمراسلات ؛ يجب ان تكون

خالصة الاجرة ومعنونة باسم ادارة (دياريء

كردستان) .

لا تعداد الرسائل نشرت اولم تنشر .

بدل الاشتراك ويدفع سلفاً :

في العاصمة ١٢ روبية ، في الخارج ١٥

روبية عن سنة .

في العاصمة ٧ روبيات ، في الخارج ٨

روبيات عن ستة اشهر .

لطلاب المدارس ، ولجنه الجيش والشرطة

وللذين لا يزيد راتبهم عن الستين روبية ؛ في

بغداد ١٠ ربيات وفي الخارج ١٢ روبية عن سنة .

وتضاف عليها اجرة البريد لخارج العراق .

الاعلانات : يتفق عليها مع الادارة .

* * *

روزنامه ييكي اجتماعي وادبي ووه صورده .

هفته ي جاری دهر نه جی .

اداره خانه ي :

له بغداد ، له سر شقام تازه يه ، بوهه مو

شيتيك مخابره ؛ به ناواداره خانه ي

(دياريء كوردستان) نه كرى .

مقاله ؛ نه يشنوسرى نايرريره وه .

كزيارى :

له بغداد ، سالى به ١٢ ، شش مانكى

به ٧ له دره وه سالى به ١٥ ، شش مانكى

به ٨ روبيه يه ، بوتوطابى و فو نه ي ، بوتوفر

عسكر و پوليس ، بو اوانه ي كه معاشيان

له شصت روبيه زياترنيه ؛ له بغداد سالى

به ١٠ ، له دره وه به ١٢ روبيه يه .

بو ممالك اجنبيه ؛ اجرت پوسته ي

نه خريته سر .

بو اعلانات ؛ مشترى له تك اداره

خانه پيك بيت .